

Sırdaş ve Yol Arkadaşım: Pamuk

Hazırlayan: İbrahim Oğuz / i.oguz@int.fs.de

“Seni pamuklara sarmalar sararım,
Ne bedel isterim ne hesap sorarım,
Ne sitemle güzel kalbini yorarım,
Sakinme tatlı dillerini.”

Sakinmayız elbet dilimizi konu bizleri sarıp sarmalayan pamuk olunca! Bu dünyaya gelirken sizi sevenler pamuk ile sarıp sarmalar, göçerken de onun saf ve asil rengi ile uğurlar. Ne çok şekillere bürünmüştür naif ve yumuşak hali. Bazen bir yağlı boya tablosunda, bazen yelken bezinde. Kimisi atlete bürünmüş, kimisi dona. En özel anlarında hep o vardır sırdaş ve yoldaş olarak. Ne kadar da hayatımızın içinde değil mi bir zamanların beyaz altını? Ömrümüzün her anı bize dokunan, sarıp sarmalayan, çoğu zaman soğuktan koruyan ve bize insan olgusunu öne çıkarıp estetik duygusu katan... Kanamamıza tampon, bayrağımıza yıldız olan, çoğu zaman mutlu olmamıza vesile olan... Saymakla bitmez! Gençlik dönemimin romanıdır Yaşar Kemal’in “İnce Memed”i. İlk o kitapta öğrendim üzerimde giydiğim ceketin pamuktan yapıldığını, pamuğun da bir bitkiden elde edildiğini. Nereden bilebilirdim ki? Benim yaşadığım yerde pamuk yoktu. Üstat anlattı bana onun naifliğini ve bir o kadar hırçınlığını... Haksızlığa, uğursuzluğa, feodalizme sadece İnce Memed’in değil, pamuk tarlalarının da isyan ediyor olduğunu. Yaşanan acılara, zulümlere, Abdi Ağalara hep birlikte karşı durarak, hep beraber tepki vermişlerdi. İşte o zamanlar sevmiştim pamuğun o dik duruşunu... Çok sonraları anladım onun eşsiz özelliklerini. Beyaz liflerini en değerli varlığı olan tohumunun (çiğit) korunması ve yayılması için yaptığını. Ulvi bir amaç için ne kadar hassas ve ince bir işçilik değil mi? Nesli için, üremek için tasarlanmış saflık

ve temizlik abidesi sanki!

Neden beyazdır bilir misiniz pamuğun lifi? Yazın kavurucu sıcaklığında tohumunu serin tutmak için. Tıpkı annelerimizin bizi serinletmek için beyaz pike kullandığı gibi.

Anağlığın yanında bir o kadar da hırçındır pamuk. Gövdesinde, yaprağında, kapçığında dikenleri vardır. Öyle kolay içine almaz kimseyi. Dalı, gövdesi, yaprağı derken dizilmiştir hepsi yavrusunu korumaya. Kapçığından kolay ayrılmaz. Vermez herkese yavrusunu. Ehil isen ve müsaade istersen alırsın mahsulünü.

Öyle sert göründüğüne aldanmayın hemen. Yanında biten yabancı otlara kıyamaz. Naif davranır onlara, yaşamlarına saygı gösterir. Çevresinde yaşayan böceklere, mantarlara, virüslere karşı kıyıcı değildir. Onların da nasipleri olduğunu bilir. Hücre suyunu onlara da sunmaktan alamaz kendini. Naziktir de her yerde yaşayamaz. Sıcak ve güneşli ortamları sever. Soğuktan ve gölgeden hoşlanmaz. Aynı zamanda ciddidir. Suyu sever, ama kararında. Öyle aşırı sulu ortamları istemez. Suyu daha çok yatağında (toprağında) ister. Titizliğiyle nam salmıştır. Asla meyvesinin (lifinin) üstünde leke istemez. Keyfine düşkündür aynı zamanda. Sıradan topraklarda kök salmaz. Derin olacak, geniş olacak, iyi işlenmiş tavlı olacak yatağı. Açlığa hele hiç dayanamaz. Sevdiği yiyecekleri zamanında ve uygun miktarda ister. Tuzlu ortamlarda bırakılırsa alıp başını çeker gider.

Çok cömerttir üstelik. Hem pamuğunu verir, hem çivitinden çıkan yağını. Fakir fukaranın sofrasının kök salması. Öyle hafif göründüğüne de kanmayın. Bir dekar pamuk tarlasından 500-600 kilogram pamuk çıkar da bu kadar pamuk ile 1000-1500 adet gömlek yapılır, çoğu kimse bilmez.

Sağlık fıskırır bedeninden. Saf pamuktan yapılmış ürünler kullanırsanız hiç korkmanıza gerek yoktur. İnsan için hayvanlar aleminde köpekler ne anlam ifade ediyor ise bitkiler aleminde pamuk aynı anlamı taşır. Köpeğin dostluğundan ve sadakatinden kuşku duymadığınız gibi pamuktan da duyamazsınız. Veysel “Benim sadık yarım kara topraktr” derken unutmuş mudur o kara topraklardan fıskıran beyaz dostlarını? Hiç sanmam. Her gece yatağında sarılıp uyuduğu vefalı, sıcak ve sadık sevgilerini hep hürmet ve merhamet ile yad etmiştir eminim...

Sahi siz hiç pamuk tarlası gördünüz mü? Metropol şehirlerde yaşıyorsanız görmeniz biraz zor. Yaz aylarının sonlarında yolunuz Ege’ye, Akdeniz’e, GAP’a veya Çukurova’nın verimli ve düz ovalarına düşerse yolun sağında veya solunda kar yağmış gibi duran beyaz pamuk tarlalarını göreceksiniz. Size tavsiyem orada bir mola verin ve tarlanın içine girin. Gözlerinizi kapatın ve dokunun pamuğa. Ne demek istediğimi o zaman daha iyi anlayacaksınız. Memed’in asi ve bir o kadar ince ruhu bedeninize girdiğini hissederken sizden bedel istenmeyen, hesap sorulmayan bir yerde olduğunuzu; vefasızlık yapmanız bile kalbinizi yormayan kadirşinas dostlarınıza dokunduğunuzu duyumsayacaksınız. (Hele bir de beyaz dostlarınız ile selfie çekip sosyal medyaya koyarsanız alacağımız like’lar ve yorumlardan keyfinize diyecek olmayacak!)

İşte o zaman konu pamuk olunca sakınmaz olacak tatlı diliniz.

Tıpkı Sezen’in pamuksu sesi ile söylediği o şarkı gibi...
“Gözlerim gözlerine kitlenir,
Doyamam seyretmelere seni.” ◆

